नेपाल सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग
चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय
कसरा, चितवन

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) र नियमावलीको नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण ।

सूचना सार्वजनिक गर्ने निकायको नाम : चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, कसरा, चितवन ।

सूचना सार्वजनिक गरेको अवधि : मिति २०८१/०४/०१ देखि मिति २०८१/०७/३० सम्म ।

१) <u>कार्यालयको स्वरुप र प्रकृति</u>

वागमती प्रदेश , गण्डकी प्रदेश र मधेश प्रदेशका चितवन, मकवानपुर, पर्सा,नवलपुर र नवलपरासी जिल्लाका केही भू–भागहरूमा फैलिएको यो राष्ट्रिय निकुञ्ज नेपालको पहिलो राष्ट्रिय निकुञ्ज हो । यस राष्ट्रिय निकुञ्ज को क्षेत्रफल (कोर क्षेत्र) ९५२.६३ वर्ग कि.मि. रहेको छ । यस निकुञ्जले चुरे पहाड, राप्ती, नारायणी र रिउ नदीका मुख्य क्षेत्रहरूलाई समेटेको छ । निकुञ्जको करिब ७० प्रतिशत वन क्षेत्र सालको जंगलले ढाकेको छ । स्थानीय जनताको वन पैदावारको आवश्यकतालाई सरल र सहज रुपमा परिपूर्ति गर्न तथा निकुञ्जबाट प्रभावित वासिन्दाहरुको आर्थिक तथा सामाजिक विकास गर्ने मूल उद्देश्य लिई निकुञ्ज वरिपरी ७५० वर्ग कि.मि क्षेत्रलाई वि.स. २०५३ सालमा मध्यवर्ती क्षेत्रको रुपमा घोषणा गरिएको थियो । वि.स. २०७३ साल कार्तिकमा यस राष्ट्रिय निकुञ्ज र यसको मध्यवर्ती क्षेत्रको सिमानामा केही हेरफेर गरीयो जस अनुसार निकुञ्जको कोर क्षेत्रको क्षेत्रफल बढेर ९५२.६३ वर्ग कि.मि र मध्यवर्ती क्षेत्रफल ७२९.३७ वर्ग कि.मि कायम भएको । कार्यालयले वन्यजन्तु संरक्षण, यिनीहरुको बासस्थान व्यवस्थापन साथै मध्यवर्ती क्षेत्रको संरक्षण र व्यवस्थापन गर्ने कार्य गर्दै आईरहेको छ ।

२) <u>कार्यालयको काम, कर्तव्य र अधिकार</u>

- वन्यजन्तु र यिनीहरुको बासस्थानको संरक्षण र व्यवस्थापन गर्ने ।
- चोरी सिकारी नियन्त्रण गर्ने ।
- मध्यवर्ती क्षेत्रको संरक्षण, व्यवस्थापन साथै यहाँ बसोबास गर्ने स्थानीय जनताका विविन्न माग सम्बोधन, आवश्यकता पहिचान र सुरक्षाको सुनिश्चिता गर्ने ।
- मानव वन्यजन्तु द्वन्द न्युनिकरण गर्ने र द्वन्द भई हालेको खण्डमा छिटो छरितो रुपमा कर्मचारी परिचालन गरी वस्तुस्थितिको बारे जानकारी लिई पिडित जनताको माग सम्बोधन गर्ने र राहत उपलब्ध गराउने ।
- नियमित रुपमा गस्ति गर्ने गराउने ।
- वन्यजन्तुहरुको अवस्थाको बारेमा जानकारी लिई विवरण अद्यावधिक गर्ने ।
- वन्यजन्तु उद्दार, उपचार साथै पुनर्स्थापना गर्ने ।
- निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा भए गरेका गैरकानूनी कार्यहरुको सम्बन्धमा दोषी पत्ता लगाई कानून बमोजिम सजाय गर्ने ।
- अध्यन, अनुसन्धान गर्ने गराउने ।
- कार्यक्रमहरुको कार्यान्वियन, अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने ।

नि. वरिष्ठ संरक्षण अधिकृत

३) कार्यालयमा रहने कर्मचारी संख्या

सि.नं.	पद	श्रेणी	सेवा	समूह	स्वीकृत दरवन्दी	कैफियत
१	वरिस्ठ संरक्षण अधिकृत	रा.प.द्वितीय	वन	ने.पा.वा.ला	१	
२	व.पशु चिकित्सक	रा.प.द्वितीय	कृषि	भेटेनरी	१	
३	सं.अधिकृत	रा.प तृतीय	वन	ने.पा.वा.ला	८	
४	पशु चिकित्सक	रा.प तृतीय	कृषि	भेटेनरी	२	
५	शाखा अधिकृत	रा.प तृतीय	प्रशासन	सामान्य प्र.	१	
६	लेखा अधिकृत	रा.प तृतीय	प्रशासन	लेखा	१	
७	रेन्जर	रा.प.अनं. प्रथम	वन	ने.पा.वा.ला	१९	
८	सव ईन्जिनियर	रा.प.अनं. प्रथम	ईन्जिनियर	सिभिल	१	
९	नायब सुब्बा	रा.प.अनं. प्रथम	प्रशासन	सामान्य प्र.	५	
१०	ना.सु (न्याय)	रा.प.अनं. प्रथम	प्रशासन	प्रशासन	१	
११	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं. प्रथम	विविध	विविध	१	
१२	लेखापाल	रा.प.अनं. प्रथम	प्रशासन	लेखा	१	
१३	पशु स्वा.प्राविधिक	रा.प.अनं. प्रथम	कृषि	भेटेनरी	२	
१४	खरिदार	रा.प.अनं.द्वितीय	प्रशासन	सा.प्र	१६	
१५	सह-लेखापाल	रा.प.अनं.द्वितीय	प्रशासन	लेखा	१	
१६	सि.गेमस्काउट	रा.प.अनं.द्वितीय	वन	ने.पा.वा.ला.	३४	
१७	सि.गेमस्काउट	रा.प.अनं.चतुर्थ	वन	ने.पा.वा.ला	३	
१८	गेमस्काउट	श्रेणी विहिन	वन	ने.पा.वा.ला	१०६	
१९	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	प्रशासन	सा.प्र	५	

संरक्षण अधिकृत

२०	सवारी चालक	श्रेणी विहीन	इन्जिनेरिंग	मेकानिकल	७	
२१	माझी	श्रेणी विहीन	प्रशासन	सामान्य प्र.	१२	
जम्मा					२२८	
हात्तीसार तर्फ						
१	शाखा अधिकृत	रा.प तृतीय	वन	हात्तीसार	१	
२	ना.सु	रा.प.अनं. प्रथम	वन	हात्तीसार	२	
३	दरोगा	रा.प.अनं.द्वितीय	वन	हात्तीसार	२	
४	फणित (दरोगा)	रा.प.अनं.चतुर्थ	वन	हात्तीसार	११	
५	फणित	श्रेणी विहीन	वन	हात्तीसार	३९	
६	पछुवा	श्रेणी विहीन	वन	हात्तीसार	५०	
७	माहुत	श्रेणी विहीन	वन	हात्तीसार	५०	
जम्मा					**१५५**	
कार्यालयतर्फ दरवन्दी					**२२८**	
हात्तीसार तर्फ दरबन्दी					**१५५**	
जम्मा कुल दरबन्दी					**३८३**	

४) **निकायबाट प्रदान गरिने सेवाहरु, सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि**

क्र.सं	कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवाहरु	सेवा प्रदान गर्ने कार्यालयको शाखा र जिम्मेवार अधिकारी	सेवा प्रदान गर्न लाग्ने दस्तुर	सेवा प्रदान गर्न लाग्ने समय
१	राष्ट्रिय निकुञ्जमा प्रवेश दस्तुर लिएर प्रवेश गर्नको लागि अनुमती दिईने ।	तोकिएका प्रत्यक प्रवेशद्वारहरु	नेपाली नागरिकलाई रु.१५०।- सार्क मुलुकलाई रू. १,०००।-	१५ मिनेट

अधिकृत

			विदेशी नागरिकलाई रू.२,०००।-	
२	जंगल ड्राईभ अनुमति	तोकिएका प्रत्यक प्रवेशद्वारहरु	कार रू. ३,०००।- जीप रू. ५,०००।-	१५ मिनेट
३	तालिम प्राप्त गाईडहरुलाई परिचय पत्र दिने ।		प्रति गाइड प्रतिवर्ष रू. २,०००।-	३० मिनेट
४	मध्यवर्ती क्षेत्रको योजना सम्झौता र प्रथम किस्ता निकासा ।	मध्यवर्ती तथा अनुगमन शाखा र लेखा शाखा	निः शुल्क	७ दिन
५	किस्ताहरुको निकासा र फरफारक ।	मध्यवर्ती तथा अनुगमन शाखा र लेखा शाखा	निः शुल्क	७ दिन
६	वन्यजन्तुबाट हुने क्षतिको राहत रकम वितरण ।	मध्यवर्ती तथा अनुगमन शाखा र लेखा शाखा	निः शुल्क	
७	मध्यवर्ती सामुदायिक वनको विधान दर्ता, कार्ययोजना स्वीकृत र वन हस्तान्तरण ।	मध्यवर्ती तथा अनुगमन शाखा	निः शुल्क	३ दिन
८	उधोग दर्ता ।	मध्यवर्ती तथा अनुगमन शाखा	निः शुल्क	सोही दिन
९	गिट्टी, बालुवा निकासीको अनुमति ।	मध्यवर्ती तथा अनुगमन शाखा	ढुंगा प्रति घ.फि रू.१० गिट्टी/ग्रावेल प्रति घ.फि रू. ९ बालुवा प्रति घ.फि.रू. ७	फिल्ड प्रतिवेदन प्राप्त भएको ३ दिन
१०	दहत्तर बहत्तर काठ संकलन तथा वितरणको अनुमति ।	मध्यवर्ती तथा अनुगमन शाखा	नेपाल सरकारले तोकेको राजश्व सुल्क	फिल्ड प्रतिवेदन प्राप्त भएको ३ दिन
११	नम्बरी आवादीको रुख कटान र वन पैदावर ओसारपसारको अनुमति ।	मध्यवर्ती तथा अनुगमन शाखा	नेपाल सरकारले तोकेको राजश्व शुल्कको १३% मु.अ.क	फिल्ड प्रतिवेदन प्राप्त भएको ३ दिनमा
१२	विल भुक्तानी लगायतका आर्थिक कारोवार ।	लेखा शाखा	निः शुल्क	७ दिन

प्रमुख संरक्षण अधिकृत

१३	मुद्धा अनुसन्धान तथा फैसला ।	अनुसन्धान अधिकृत मुद्धा फाँट / प्रमुख		
१४	अध्यन/ अनुसन्धान अनुमति।	योजन शाखा	निः शुल्क	सोही दिन

(५) <u>निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी :</u>

- **निर्णय गर्ने प्रक्रिया=** निर्णय संग सम्बन्धित प्रचलित ऐन, नियम, कानुन, निर्देशिका, मापदण्ड, आदिको आधारमा ।
- **निर्णय गर्ने अधिकारी=** वरिष्ठ संरक्षण अधिकृत श्री डा. गणेश पन्त ।

(६) <u>निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी</u>

- वरिष्ठ संरक्षण अधिकृत श्री डा. गणेश पन्त ।

(७) <u>कार्यालयले सम्पादन गरेको कामको विवरण</u>

- **आ.व २०८१/८२ अन्तर्गत कार्तिक महिनासम्ममा वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत रकम वितरण गरेको विवरण :**

क.सं.	**क्षतिको किसिम**	**राहत रकम रू.**
१	सामान्य घाईते	१२,४७९।-
२	सख्त घाइते	६,४७,०१३।-
३	मानिस मृत्यु	१०,००,०००
४	पशुधन क्षति	४,८०,७००।-
५	भण्डारण गरेको अन्नको क्षति	-
६	घरगोठ क्षति	१५,०००।-
७	अन्नबाली क्षति	६,५३,३००।-
	जम्मा	२८,०८,४९२।-

रक्षण अधिकृत

➢ आ.व २०८१/८२ अन्तर्गत कार्तिक महिनासम्ममा यस कार्यालयबाट उद्दार गरिएका वन्यजन्तुहरुको विविरण :

सि.नं.	उद्दार तथा पुनःस्थापना गरिएको महिना	संख्या	कैफियत
१	श्रावण	२४	
२	भाद्र	२१	
३	असोज	२५	
४	कार्तिक	९	
	जम्मा	७९	

➢ आ.व २०८१/८२ अन्तर्गत कार्तिक महिनासम्ममा संकलन भएको राजश्व रकम विवरण :

महिना	**जम्मा (रु.)**
काठ र दाउरा बिक्री बापत	०
गैरकाष्ठ वन पैदावर बिक्री बापत	५७००१८
पर्यापर्यटनबाट प्राप्त राजश्व	६४४१२०५०
दण्ड सजायबाट प्राप्त राजश्व	९१२५५
अन्य शिर्षकबाट प्राप्त राजश्व	१३२३७००
कुल राजश्व	**६,६३,९७,०२३**

➢ आ.व २०८१/८२ अन्तर्गत कार्तिक महिनासम्ममा चितवन राष्ट्रिय निकुन्ज भ्रमण गर्ने पर्यटकहरुको संख्यात्मक विवरणः

सि.न.	पर्यटकिय नागरिक/महिना	नेपाली नागरिक	सार्क नागरिक	अन्य विदेशी नागरिक	जम्मा
१	श्रावण	३६८९	३०७	३२९७	**७२९३**
२	भाद्र	२५३२	५०६	२४९१	**५५२९**
३	असोज	३०२९	१५१७	५९९६	**१०५४२**
४	कार्तिक	१३७९७	२२५८	१२१५६	**२८२११**
	जम्मा	**२३०४७**	**४५८८**	**२३९४०**	**५१५७५**

➢ आ.व २०८०/८१ मा कार्तिक महिनासम्म वन तथा वन्यजन्तु अपराध अपराध कसुरमा पक्राउ परेका मानिसहरुको विविरण :

क.सं.	कसुरको विवरण		साउन	भदौ	असोज	कार्तिक
			क) मुद्दा दर्तासंग सबन्धित			
१	वन अपराध कसुर	महिला (संख्या)	०	०	०	१
		पुरुष (संख्या)	४	०	०	१
	जम्मा		४	०	०	२
२	वन्यजन्तु अपराध कसुर	महिला (संख्या)	०	०	२	०
		पुरुष (संख्या)	०	३	१२	३
	जम्मा		०	३	१४	३

क.सं.	कसुरको विवरण		साउन	भदौ	असोज	कार्तिक
			क) ठाडो कारवाहीसंग सबन्धित			
१	वन अपराध कसुर	महिला (संख्या)	०	०	०	६
		पुरुष (संख्या)	५	०	१	११
	जम्मा		५	०	१	१७
२	वन्यजन्तु अपराध कसुर	महिला (संख्या)	१०	४	१	३
		पुरुष (संख्या)	१०	७	३	१०
	जम्मा		२०	११	४	१३

(८) <u>सूचना अधिकारी र कार्यालय प्रमुखको नाम र पद</u>

सूचना अधिकारीको नाम : **अविनाश थापा मगर**	कार्यालय प्रमुखको नामः **डा. गणेश पन्त**
पद : संरक्षण अधिकृत	पदः वरिष्ठ संरक्षण अधिकृत

नि. वरिष्ठ संरक्षण अधिकृत

(९) **ऐन, नियमावली, मापदण्ड र निर्देशिकाको सूची**

- राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण नियमावली, २०३०
- चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली,२०३०
- मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५२
- मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६
- संकटापन्न वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार नियन्त्रण ऐन, २०७३
- वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६
- वन ऐन, २०७६
- संकटापन्न वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार नियन्त्रण नियमावली, २०७६
- वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७
- वन्यजन्तुमैत्री पूर्वाधार निर्माण निर्देशिका, २०७८
- वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत वितरण निर्देशिका, २०८०
- संरक्षण क्षेत्र (उद्योग स्थापना र संचालन) मापदण्ड, २०८०
- मध्यवर्ती क्षेत्र (उद्योग स्थापना र संचालन) मापदण्ड, २०८०
- व्यवसायिक रुपमा वन्यजन्तुको पालन, प्रजनन् तथा उपयोग सम्बन्धि मापदण्ड, २०८०

यहाँ कार्यालयको आ.व. २०८१/८२ अन्तर्गत कार्तिक महिनासम्मको आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण :

बजेट रु लाखमा

	विनियोजन			खर्च			प्रगति प्रतिशत	
बजेट शीर्षक	कूल	चालु तर्फ	पूजीगत तर्फ	कूल	चालु तर्फ	पूजीगत तर्फ	वित्तीय	भौतिक
राष्ट्रिय निकुन्ज तथा वन्यजन्तु सरक्षण कार्यक्रम	१९८४.३०	१६७४.१५	३१०.१५	४०४.६०	४०३.१७	१.४२	२०.३९	–
मध्यवर्ती कार्यक्रम	६८६.६४	–	–	१२.३७	–	–	१.८	–
हात्तिसार कार्यक्रम	१००४.४१	९७०.९१	३३.५	२२७.७५	२२७.४१	०.३२	२२.६७	–
Total	३६७५.३५	२६४५.०६	३४३.६५	६४४.७२	६३०.५८	१.७४	१४.९५	–

१०. अघिल्लो आर्थिक वर्षमा सार्वजनिक निकायले कुनै कार्यक्रम वा आयोजना संचालन गरेको भए सो को विवरण वार्षिक प्रतिवेदनमा संलग्न छ ।

११. सार्वजनिक निकायको वेभसाईट भए सो को विवरण:

यस निकुन्ज कार्यालयको वेबसाईटः https://chitwannationalpark.gov.np

१२. सार्वजनिक निकायमा परेको सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सो उपर सूचना दिएको विवरणः

नि. वरिष्ठ संरक्षण अधिकृत

विभिन्न संघ, संस्था, निकाय, सरकारी कार्यालय, विश्व विद्यालयका विद्यार्थी तथा सेवाग्राही एवं पत्रकारहरुबाट माग भएको सूचना, जानकारी उपलब्ध गराइएको छ । कार्यालयबाट प्रकाशित प्रकाशनहरु निशुल्करुपमा वितरण गर्ने गरिएको छ । यसको साथै विभिन्न प्रकाशन, सूचना को Softcopy माग भए बमोजिम उपलब्ध गराउने गरिएको छ ।

१३. सार्वजनिक निकायका सूचनाहरु अन्यत्र प्रकाशन भएका भए सो को विवरणः

यस कार्यालयबाट प्रकाशन गरिएका सूचनाहरु यस कार्यालयको वेभसाइट तथा फेसबुक पेजमा प्रकाशित छन् ।

पुनश्चः उल्लिखित संक्षिप्त रुपमा सार्वजनिक गरिएको सूचना, जानकारी, तथ्याङ्क र विवरणलाई सकेसम्म सुद्धता र बोधगम्य रुपमा प्रस्तुत गर्न प्रयास गरिएका छौं कहिँ कतै भूल त्रुटी भए श्रद्धेय पाठकहरुको सुझावको आधारमा समय सापेक्ष सुधार गरि अद्यावधिक गरिने प्रतिबद्धता जाहेर गर्दछौं ।

नि. वरिष्ठ संरक्षण अधिकृत